

## European Birdwatch 1996 in Groningen

In het weekend van 28 en 29 september 1996 vond de European Birdwatch plaats. Deze internationale vogelkijkmanifestatie van BirdLife had als doel in heel Europa aandacht te schenken aan een betere bescherming van vogels en hun leefgebieden. In Nederland was de organisatie in handen van Vogelbescherming Nederland. Opzet was dat vogelwerkgroepen in een belangrijke vogelbiotoop vogels gingen tellen. In Groningen deden vijf vogelwerkgroepen mee. Hieronder een kort verslag met enige resultaten.

### Veel vogels langs de Waddenkust

In 30 deelnemende Europese landen werden 2.560.000 vogels geteld door 64.000 mensen. Er werden 395 vogelsoorten gezien. In Nederland deden 81 groepen mee. In totaal werden 625.000 vogels geteld, verdeeld over 202 soorten. De meeste vogels werden in Nederland geteld, gevolgd door Zweden (300.000 vogels).

In Friesland werden de meeste vogels geteld: 265.000 exemplaren ofwel 42% van het Nederlandse totaal. Groningen stond op een goede tweede plaats: 127.000 vogels (20%). De hoge aantallen werden veroorzaakt door een hoogwatertelling van de vastelandskust tussen Harlingen en de Punt van Reide. Zowel Avifauna Groningen (Noordkust) als de Wadvogelwerkgroep van de Fryske Feriening foar Fjildbiology (Friese Waddenkust) hadden namelijk besloten om in het kader van Birdwatch de Waddenkust (hun eigen telgebied) aan een extra hoogwatertelling te onderwerpen.

Hierdoor werd ook de Top 5 van de meest waargenomen soorten in Nederland (Scholekster, gevolgd door respectievelijk Kokmeeuw, Wulp, Spreeuw en Bonte Strandloper) sterk beïnvloed door tellingen in het Waddengebied. Tezamen telden beide groepen maar liefst 311.000 vogels, de helft van het Nederlandse totaal en 12% van het Europese totaal. Waarmee weer eens duidelijk wordt hoe belangrijk de Waddenzee is.

### De tellingen in Groningen

In de provincie Groningen deden vijf groepen mee: Avifauna Groningen, KNNV Vogelwerkgroep Delfzijl, KNNV Vogelwerkgroep Groningen, Vogelwerkgroep IVN Groningen/Haren en Stichting Natuur, Milieu en Landschapsbeheer Menterwolde. In totaal werden in Groningen door 72 deelnemers 126.561 vogels gezien van 116 soorten.

Doordat de Waddenkust zoveel vogels herbergt (Avifauna Groningen telde er bijna 120.000), lijkt het erop dat de aantallen vogels die door de andere vier groepen zijn geteld, erg weinig zijn. Toch is dit maar betrekkelijk als we het op Nederlandse schaal bekijken en de resultaten van Avifauna Groningen, de Wadvogelwerkgroep FFF en de Vogelbeschermingswacht Zaanstreek (die wadvogels op Vlieland hebben geteld) van het Nederlandse totaal aftrekken. Dan komen we uit op 260.000 vogels, zo'n 3300 per vogelwerkgroep. In Groningen werden door de vier groepen gemiddeld 1700 vogels geteld (uitersten 1083 en 2419). Gemiddeld werden er 40 soorten gezien. De aantallen zijn wat lager dan het Nederlandse gemiddelde, maar bedacht moet worden dat op zondag is geteld en dat het toen buitengewoon slecht weer was (voortdurende regen en harde wind).

### De telling van Avifauna Groningen

Aan de wadvogeltelling van Avifauna Groningen werd door 43 mensen meegedaan. Hierbij werd de gehele kust tussen Lauwers-

*Tabel 1. Top 12 van vogels geteld door Avifauna Groningen tijdens de hoogwatertelling van de Noordkust op 28 september 1996 in het kader van Birdwatch. Tevens staan aangegeven de aantallen en rangnummers van de desbetreffende soorten langs de Friese Waddenkust (Bron: Wadvogelwerkgroep FFF) en in heel Nederland (Fopma 1996).*

| soort              | noordkust<br>Groningen | Friese kust | Nederland   |
|--------------------|------------------------|-------------|-------------|
| 1. Scholekster     | 25.495                 | 23.444 (3)  | 82.617 (1)  |
| 2. Kokmeeuw        | 16.770                 | 12.463 (6)  | 60.971 (2)  |
| 3. Wulp            | 15.586                 | 35.517 (2)  | 56.087 (3)  |
| 4. Wilde Eend      | 11.582                 | 5.170 (10)  | 29.586 (9)  |
| 5. Bergeend        | 9.524                  | 10.029 (7)  | 26.209 (10) |
| 6. Stormmeeuw      | 7.602                  | 5.721 (9)   | 16.491 (11) |
| 7. Zilvermeeuw     | 7.285                  | 15.420 (4)  | 31.259 (8)  |
| 8. Tureluur        | 4.121                  | 3.098 (12)  | 8.291 (16)  |
| 9. Grauwe Gans     | 3.101                  | 887 (21)    | 8.381 (15)  |
| 10. Spreeuw        | 2.560                  | 8.464 (8)   | 48.016 (4)  |
| 11. Bonte Strandl. | 2.143                  | 36.488 (1)  | 44.499 (5)  |
| 12. Pijlstaart     | 1.542                  | 2.495 (14)  | 5.177 (21)  |

oog tot aan de punt van Reide (met uitzondering van het deel tussen de Eemshaven en Delfzijl) tijdens hoog water geteld. De telling vond onder gunstige weersomstandigheden plaats op zaterdag 28 september. In totaal werden 119.672 vogels geteld en 99 verschillende soorten gezien. In tabel 1 staan de TOP 12 van de meest talrijke soorten. Opvallend was dat de Top 3 van de Noordkust gelijk is aan de Top 3 van Nederland. Verder was de Bonte Strandloper de meest talrijke vogel langs de Friese kust, terwijl deze soort in Groningen pas op de elfde plaats kwam. Overigens is ook bij andere wadvogeltellingen de Bonte Strandloper langs de Friese Waddenkust altijd (veel) talrijker (Zegers & Kwint

1992). Verder komen bijna alle soorten van de Top 12 van Groningen ook in de Top 12 van Friesland voor. De Kluut (1200 in Groningen, 12.000 in Friesland) stond in Friesland op de vijfde plaats. Het Groningse aantal is relatief laag omdat de Dollard niet is meegeteld. Hier verblijven in deze tijd van het jaar meestal wel enkele duizenden Kluten. Naast wadvogels zagen de tellers langs de Noordkust ook andere leuke soorten. Een greep hieruit: 2 Haviken, 4 Smellekens, 5 Slechtvalken, 51 Drieteenstrandlopers, 389 Kleine Strandlopers (werden overal in Nederland veel gezien), 3 Grote Gele Kwikstaarten (Eemshaven) en 13 IJsgorzen (meteen alle IJsgorzen die tijdens de Birdwatch in Nederland werden gezien).

## Dankwoord

Alle 72 deelnemers aan de European Birdwatch in Groningen worden bedankt voor hun inzet. Mede hierdoor is Birdwatch in Nederland een groot succes geworden. Met name geldt een woord van dank voor de mensen die op zondag hebben geteld en daarmee de buitengewoon slechte telomstandigheden hebben getrotseerd.

## Literatuur

- Fopma A 1996. Verslag van de European Birdwatch 1996. Rapport. Vogelbescherming Nederland, Zeist.
- Zegers PM & ND Kwint 1992. Vogeltellingen in het Nederlandse deel van het Waddengebied in 1979-90. Sovon-rapport 1992/14. Sovon, Beek-Ubbergen.